

شماره اول گاهنامه روشنا
ویژه کانون های فرهنگی
پر دیس شهید هاشمی نژاد
نیمسال دوم تحصیلی
۱۴۰۰_۱۴۰۱

روشنا

فہرست مطالب

۱ کانون ہلال احمر

۲ تاثیر کرونا بر گردشگری

۳ کانون محیط زیست

۴ چهارشنبه سوری

۵ کانون قرآن و عترت

۶ داستان سہراب و گرد آفرید

گاہنامہ علمی، خبری و فرهنگی، روشنا

صاحب امتیاز: دانشگاه فرهنگیان مشهد - پردیس شہید ہاشمی نژاد

ناظر علمی: سرکارخانم دکتر مہری اعزازی

مدیر مسئول: نگار حیدری

سردبیر: مہرناز دادخدایی

اعضای ہیئت تحریریه: نگار حیدری / مہدیہ مولائی / آیدا محمدزادہ / نفیسہ دہقانی زادہ / فائزہ داور صفت

ویراستار: سیدہ فاطمہ ہاشمی

طراح جلد: غزالہ خسروی راد

صفحہ آرا ہا : غزالہ خسروی راد / انسبیہ السادات حسینی / نفیسہ اسدی مقدم

روابط عمومی: سارا شریفی

یادداشت مدیر مسئول

به نام خداوند لوح و قلم
حقیقت نگار وجود و عدم خدای را سپاس می‌گذاریم که به
ما فرصت داد تا بتوانیم شماره اول گاهنامه روشنا را به کمک
قلم توانمند هیئت تحریریه و با کمک دانشجویان فعال دانشگاه
فرهنگیان به حضور همراهان این نشریه تقدیم کنیم.

این اولین دفتر از گاهنامه است که به همت دانشجویان
دغدغه‌مندی که قلم توانا و سازنده شان را تحت عنوان روشنا به
تألیف درآورده‌اند. امید است شما مخاطبان گرامی با مطالعه این
مطالب لذت کافی را برده باشید.

تقدیم به نگاه پر مهرتان
نگار حیدری _ مدیر مسئول گاهنامه روشنا

پیش‌گفتار سردبیر

از بهترین امتیازات جامعه بشری هنر معلمی است . معلم با تعلیم و نشر علم انسان هارا به سوی
کمال پیشرفت سوق میدهد و عشق و ایمان را بر لوح جان و ضمیر پاک انسانها ثبت میکند و ندای
فطرت را در فضای عالم طنین انداز میگرداند در حقیقت تمام کمال انسان را مدیون معلم هستیم.
خدا را شاکرم که با کمک و همکاری دوستان توانسته ایم در زمینه فعالیت های فرهنگی
هنری براب افزایش آگاهی دانشجوی معلمان گامی برداریم همچنین تشکر میکنم از دانشجویان
و مسئولینی که در انتشار نشریه همراه ما بودند

با آرزوی توفیق روز افزون
مهرناز دادخدایی، سردبیر گاهنامه روشنا

گزارش فعالیت های کانون هلال احمر پردیس شهید هاشمی نژاد

دبیر کانون : مهسا یعقوبی

استاد راهنما : سرکار خانم دکتر سمیه احمد آبادی

اعضاء کانون : انسیه السادات حسینی ، امینه السادات اردوان

هدی توصیفی نسب ، نگین جغتایی

مهمترین هدف ما در کانون هلال احمر ایجاد روحیه کمک و انسان دوستی در دانشجویان و آشنایی و آمادگی آنها در هنگام بروز حوادث مربوط به دانش آموز در مدرسه و کلاس است. در این راستا این کانون با تولید محتوا و برگزاری مسابقات سعی بر این داشته است تا قدمی هر چند کوچک و مفید در این راه بردارد.

فعالیت های این کانون تا به این امروز به شرح زیر است :

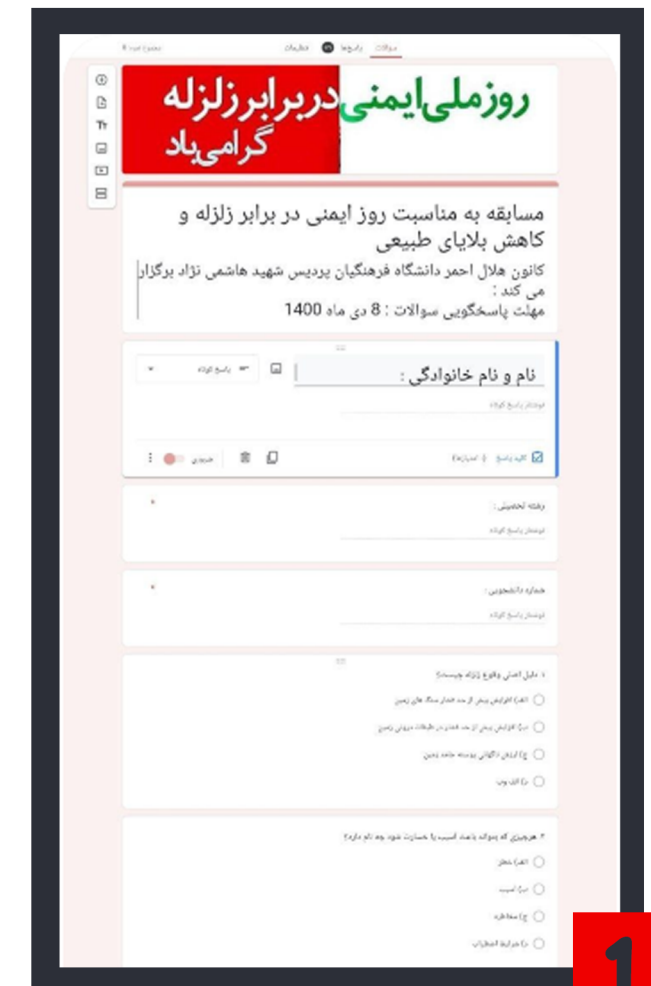
* برگزاری مسابقه علمی به مناسبت ۵ دی روز ایمنی در برابر زلزله و کاهش بلایای طبیعی

تعداد شرکت کنندگان : ۱۱۹ نفر

هدف : آشنایی دانشجویان درباره زلزله

*تهیه پوستر : اقدامات حفاظتی و مراقبتی زمستان در منزل

*تهیه پوستر آموزشی "اقدامات لازم در برخورد با صرع دانش آموز هدف : آگاه سازی دانشجویان در برخورد با تشنج دانش آموز مبتلا به صرع در کلاس

نقش و تاثیر آموزش کمک های اولیه برای معلمان

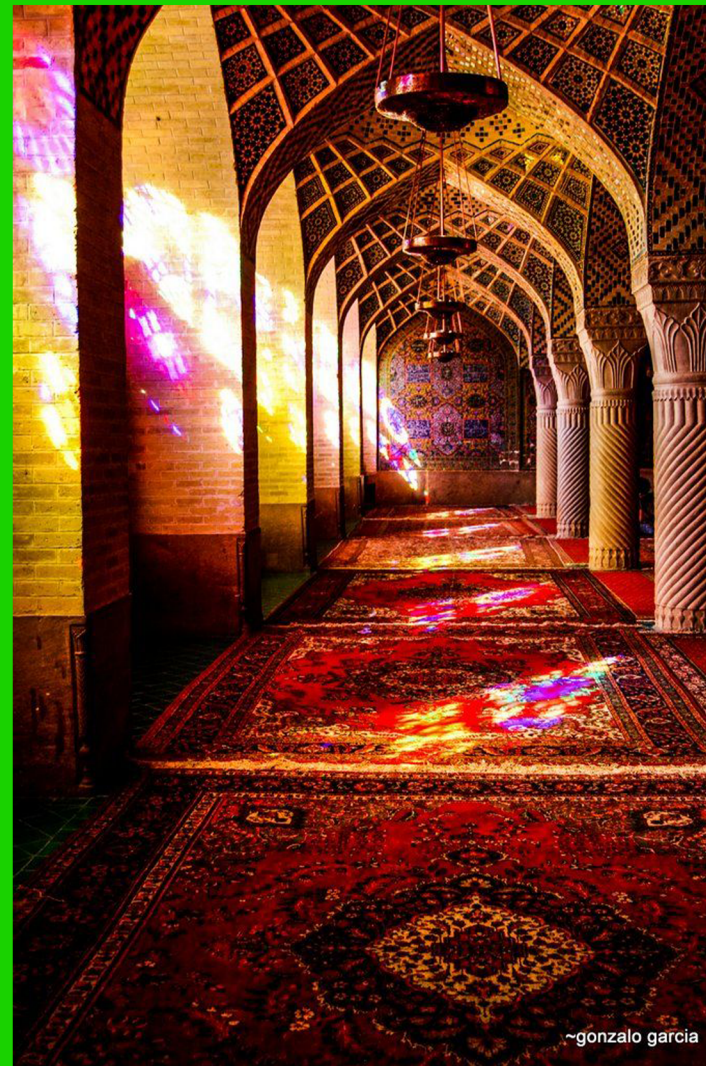
کمک های اولیه به مراقبت های خیلی فوری و همچنین اقداماتی اطلاق می گردد که بلافاصله پس از وقوع حادثه و پیش از رسیدن اورژانس و رسیدن به مراکز درمانی برای شخص آسیب دیده انجام می پذیرد.

طبق تحقیقات به عمل آمده، متأسفانه تعداد زیادی از بیماران ایست قلبی به بیمارستان نمی رسند و همیشه اطرافیان شخص بیمار چشم انتظار رسیدن دکتر هستند. این در صورتی ست که شانس زنده ماندن بیمار در مدت یک دقیقه به میزان ۱۰ درصد افت می کند.

فرآیند درمان فردی که دچار حادثه و یا بیماری ناگهانی شده، از همان لحظه وقوع آن آغاز می گردد. و به طور معمول در اغلب موارد در همان لحظه اول، به جز افراد خانواده و مردم عادی فرد دیگری مانند پزشک و یا تکنیسین اورژانس بر بالین فرد مصدوم حضور ندارند. و انجام و یا عدم انجام دادن یکسری از کارها برای فرد مصدوم و یا بیمار تا هنگام رسیدن نیروهای امدادی و در همان لحظات اولیه، تاثیر فراوانی در سیر درمان و بهبودی و یا عدم بهبودی فرد مصدوم دارد.

اغلب بیماری ها و آسیب ها نیازی به اخیا و مراقبت پزشکی ندارند. اما همان اندازه که نجات جان انسان مهم است، دانستن مراقبت از جراحات های خفیف نیز به توجه و آموزش کمک های اولیه نیاز دارد. گفته می شود بیشترین دلیل مرگ در اغلب جوامع، بیماری قلبی ست و هنگامی که قلب از کار می افتد، تاخیر در کمک رسانی حتا برای چند دقیقه می تواند مرگ آفرین باشد. در استدلالی منطقی، دانستن نحوه انجام کمک های اولیه و استفاده نکردن از آن، بسیار بهتر از ندانستن آن در شرایط ضروری ست.

کمک های اولیه همراه در طول تاریخ تمدن مورد توجه انسان ها بوده و هست. مهارت هایی که با آموختن آن ها می توانیم جان خود و دیگران را نجات دهیم. از صدمات ناشی از حوادث کم کنیم. صدماتی که می تواند باقی عمر فرد آسیب دیده را تحت تاثیر قرار دهد. مهارت هایی که نه تنها به شخص شما و دیگران کمک می کند، بلکه نگاه مثبت از طرف دیگران نسبت به فردی که کمک های اولیه را بلد است، می تواند تشویقی باشد برای آموزش و یادگیری کمک های اولیه

تأثیر کرونا بر گردشگری

به گزارش خبرگزاری کتاب ایران (ایبنا) صنعت گردشگری و هتلداری بعد از نفت دومین صنعت پولساز در سراسر جهان محسوب می‌شود به طوری که امروزه نقش گردشگری و تأثیر آن در اقتصاد و فرهنگ کشورها از اهمیت زیادی برخوردار است.

با شیوع کرونا تیر خلاصی به صنعت گردشگری و هتلداری زده شد و باعث شد این دو صنعت مثل شیشه شکسته شوند. این موضوع نه تنها در واحدهای سازمانی، بلکه در نیروی انسانی به وضوح احساس می‌شده است و نیروی انسانی فعال در این دو صنعت شکسته شده‌اند.

ویروس کرونا چه تاثیری روی اقتصاد صنعت گردشگری ایران داشته است؟

آمارها نشانگر این موضوع است که شیوع بیماری کرونا در کشور تاکنون خسارت‌های زیادی را به کسب و کارهای حوزه گردشگری، صنایع دستی و میراث فرهنگی وارد کرده است. جمع کل خسارت ناشی از کرونا در حوزه گردشگری و صنایع دستی ۱۱۸ هزار و ۲۹۸ میلیارد ریال برآورد شده است. بیشترین برآورد خسارت مربوط به خراسان رضوی با ۱۸۴ هزار و ۵۵۰ میلیارد ریال است و کمترین برآورد خسارت هم به استان خوزستان با ۲۴۲ میلیارد ریال تعلق دارد. در ایران کرونا ویروس بلافاصله پس از ماه‌هایی پرتنش در عرصه منطقه‌ای، شیوع یافته است؛ علاوه بر این به لحاظ اقتصادی کشور در سال جاری سطح بالایی از مشکلات را تجربه کرده است. در این وضعیت پس از شیوع و همه‌گیری ویروس کرونا مجموعه‌ای از سیاست‌ها و اقدامات در دستور کار نهادهای مختلف قرار گرفت. شیوع ویروس کرونا در ایران نیز تأثیر بسیاری بر اقتصاد داخلی داشته و خواهد داشت. به باور کارشناسان اقتصادی، علاوه بر آسیب‌های اقتصاد جهانی، اقتصاد ایران به دلیل تحریم‌های بین‌المللی آسیب‌های بیشتری را شاهد بوده است.

گزارش فعالیت ها و مطلب علمی

دانشگاه پردیس شهید هاشمی
نژاد مشهد
کانون محیط زیست

استاد مشاور کانون : سرکار خانم دکتر تیموری
دبیر کانون : فاطمه کافی

اعضا اصلی کانون : هما صباغ زاده ، حنانه اصغری ، فرزانه کاووسی دادکان ، راضیه خانی

انتخاب شعار کانون محیط زیست(18/09/1400)

حفظ و پایداری محیط زیست از چنان اهمیتی برخوردار است که باید آن را هر روز و هر لحظه یادآور شد، چرا که زندگی همه موجودات اعم از انسان ، حیوان و ... وابسته به محیط زیست می باشد.

در این کانون ما در راستای تحقق اهداف زیر تلاش می کنیم :

- حفظ و گسترش و ارتقاء سطح کیفی محیط زیست
- همکاری با ارگان های مختلف در این حیطه برای توسعه

فعالیت های محیط زیستی

- آموزش حفظ و سالم سازی محیط زیست از طریق رسانه های دانشجویی

- فرصت دادن به دانشجویان برای ارائه راهکار ها و ایده

های زیستی

- تبلیغ و ترویج فرهنگ حفاظت از منابع طبیعی و گسترش

فضای سبز

- آموزش اخلاق زیست محیطی از ساحت های شش گانه سند

تحول بنیادین

- تبلیغ در جهت از بین بردن الگوی ناپایدار تولید و مصرف

در جامعه

بنابراین باتوجه به اهداف تشکیل کانون باید شعاری انتخاب

کرد تا تمام آنها و اهمیت محیط زیست را پوشش دهد. لذا

شعار کانون "حفظ محیط زیست ضامن بقای نسلها" می باشد.

تولید محتوا روز جهانی کوهستان (۲۰/۰۹/۱۴۰۰)

روز جهانی کوهستان، فرصتی است برای :

- آگاهی بخشی در زمینه ی اهمیت کوه ها در زندگی
- تاکید بر فرصت ها و الزام ها در گسترش منطقه های

کوهستانی

- ایجاد همکاری برای دگرگونی های مثبت در کوه ها و سرزمین

های پر ارتفاع جهان

روز جهانی کوهستان بر تمامی دوستان کوه و طبیعت

تولید محتوا روز کشاورزی (۰۱/۱۰/۱۴۰۰)

• پیامبر صلی الله علیه وآله :

ما مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا أَوْ يَزْرَعُ زَرْعًا ، فَيَأْكُلُ مِنْهُ إِنْسَانٌ أَوْ طَيْرٌ أَوْ بَهِيمَةٌ إِلَّا كَأَنَّهُ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ
هر مسلمانی درختی بنشانند یا کشته ای بکارند و انسان یا پرندۀ یا چارپایی از آن بخورد ، برای او صدقه محسوب می شود.

- تولیدگری جنبه های گوناگونی دارد که کشاورزی بخشی از آن است.

- کشاورز، با تکیه بر یاری خداوند، استفاده از مواهب طبیعت، تلاش و سخت کوشی خود و مدیریت شرایط، همراه با دانشی که بیشتر برخاسته از تجربه است، محصول مورد نیاز خود و دیگران را تولید می کند.

- چنین شایستگی زیبایی، در دیگر بخش های زندگی کشاورز هم می تواند نقش آفرین باشد. بخشی از آن در شکل گیری ارتباط معنوی مطلوب تعریف می شود؛ زیرا کشاورز می داند که با اراده الهی می تواند به دستاوردهای مورد نظر دست یابد.

#روز کشاورزی

#حفظ محیط زیست ضامن بقای نسلها

پیامبر صلی الله علیه وآله :

ما مِنْ مُسْلِمٍ يَغْرِسُ غَرْسًا أَوْ يَزْرَعُ زَرْعًا ، فَيَأْكُلُ مِنْهُ إِنْسَانٌ أَوْ طَيْرٌ أَوْ بَهِيمَةٌ إِلَّا كَأَنَّهُ لَهُ بِهِ صَدَقَةٌ
هر مسلمانی درختی بنشانند یا کشته ای بکارند و انسان یا پرندۀ یا چارپایی از آن بخورد ، برای او صدقه محسوب می شود.

- تولیدگری جنبه های گوناگونی دارد که کشاورزی بخشی از آن است.

- کشاورز، با تکیه بر یاری خداوند، استفاده از مواهب طبیعت، تلاش و سخت کوشی خود و مدیریت شرایط، همراه با دانشی که بیشتر برخاسته از تجربه است، محصول مورد نیاز خود و دیگران را تولید می کند.

- چنین شایستگی زیبایی، در دیگر بخش های زندگی کشاورز هم می تواند نقش آفرین باشد. بخشی از آن در شکل گیری ارتباط معنوی مطلوب تعریف می شود؛ زیرا کشاورز می داند که با اراده الهی می تواند به دستاوردهای مورد نظر دست یابد.

#کانون محیط زیست پردیس شهید هاشمی نژاد

نکوداشت سالگرد سردار شهید قاسم سلیمانی (۱۳/۱۰/۱۴۰۰)

شهید قاسم سلیمانی از سربازان باخلوص ولایت بود. ایشان مبارزات و فعالیت های انقلابی فراوان و مهمی انجام داده اند تا کشور ایران را حفظ کنند. لذا ما به عنوان رسانه کوچکی از قشر دانشجویی و ولایت مدار خود را موظف میدانیم سالگرد ایشان را پاس بداریم و به دشمنان ثابت کنیم راه ایشان ادامه دارد.

تولید محتوا مرتبط با محیط زیست برای کانال

• مرگ زرافه ها در کنیا

این حیوانات که به دلیل کمبود غذا و آب ضعیف شده بودند، هنگام نوشیدن آب از یک مخزن آب که در حال خشک شدن بود در گل و لای گیر کردند و تلف شدند. کمبود آب در کنیا آن قدر شدید است که صدها حیوان وحشی در حال تلف شدن هستند و کشاورزان حدود ۷۰ درصد از دام های خود را از دست داده اند.

تصویری دردناک از مرگ زرافه ها در کنیا
علت: کم آبی

#کانون محیط زیست پردیس شهید هاشمی نژاد
#حفظ محیط زیست ضامن بقای نسلها

قیاس پیکر انسان و بزرگ ترین هشت پاها

اختاپوس ها زندگی سریعی داشته و زیاد عمر نمی کنند. با توجه به این همه قابلیت شگفت انگیزی که اختاپوس ها دارند، عمرشان کوتاه بوده و بیشتر از چند سال نیست. بعضی از گونه های این جاندار نیز شش ماه بیشتر زندگی نمی کنند.

رنگ و اندازه هشت پا به وسیله محیط اش تعیین می شود. هشت پاهایی که در آب سرد زندگی می کنند خیلی بزرگ تر از هشت پاهایی هستند که در آب گرم وجود دارند.

هشت پا غول پیکر که در شمال اقیانوس آرام ساکن است، یکی از بزرگترین سفالوپودهای این سیاره است. هشت پاها تا اندازه های بزرگی می توانند رشد کنند.

تولید محتوا روز هوای پاک

«وَلَا تُفْسِدُوا فِي الْأَرْضِ بَعْدَ إِصْلَاحِهَا..» (اعراف، ۵۶)
زمین را بعد از اصلاح، قاسد نکنید.

در زمستان به دلیل شرایط جوی، احتمال آلودگی هوا افزایش می یابد، از این رو در شرایط بحران آلودگی هوا شهروندان باید از تردد در محدوده های پرتراфик اجتناب کنند، فعالیت کودکان در محیط های باز محدود شود، افراد مسن یا افراد با بیماری های قلبی و ریوی از منزل خارج نشوند و در محیط های شهری از وسایل حمل و نقل عمومی استفاده کنند.

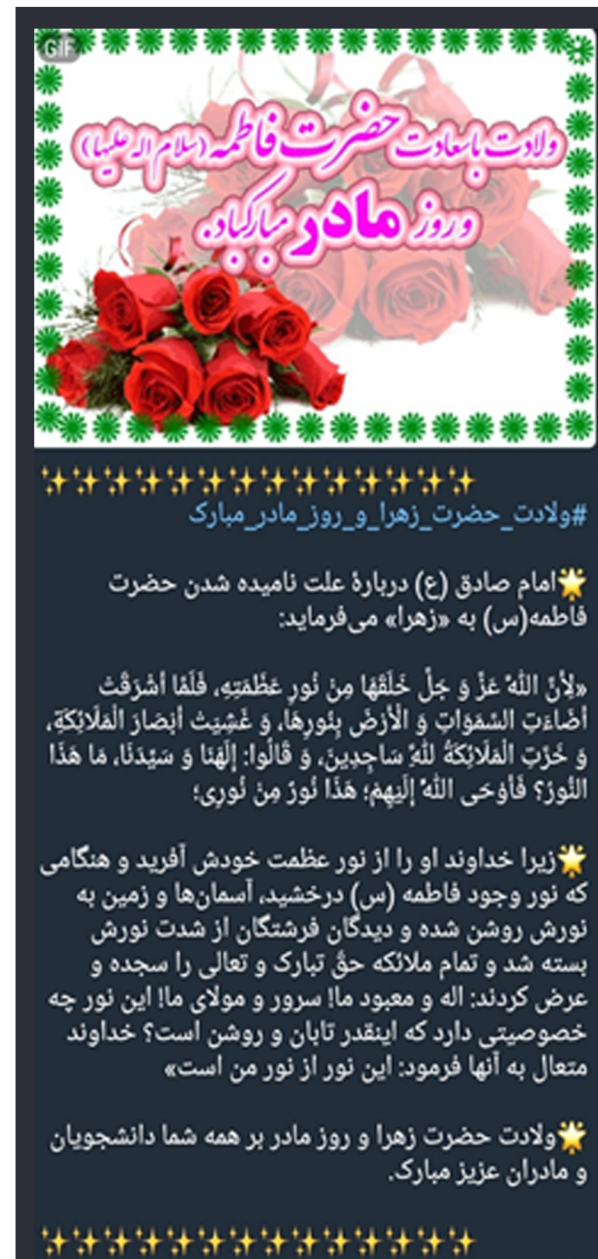
شاخص AQI که برای گزارش روزانه کیفیت هوا است. مردم را در خصوص پاک یا آلوده بودن هوا آگاه می سازد و اثرات سلامتی مرتبط با آن را ارائه می کند.

کیفیت پایین هوا، به دلیل بالاتر بودن سطوح آلودگی نسبت به محدودیت های تعیین شده در دستورالعمل های کیفیتی هوای سازمان بهداشت جهانی، چالشی مهم در زمینه توسعه پایدار برای همه کشورها، به ویژه کشورهای در حال توسعه است. لذا تامین هوای پاک نیاز به اقدامی قاطع و جهانی دارد.

تولید محتوا روز ولادت حضرت زهرا و روز مادر

ولادت حضرت زهرا یکی از مناسبت های قابل احترام و مهم برای مسلمانان است. به خصوص که این روز، روز مادر نام گرفته است و فرصتی برای قدردانی از مادران سرزمین و ارج نهادن بر مقام مادر است. در نتیجه کانون محیط زیست سعی کرده است به نوبه خود این روز را به همگان تبریک بگوید.

چالش مشترک یادگیری لغات انگلیسی (همکاری مشترک کانون محیط زیست و انجمن زیست شناسی)
این چالش بدین صورت می باشد که دو روز در هفته ۳ لغت انگلیسی مربوط به محیط زیست در کانال قرار می گیرد و در انتهای هر هفته در کانال به صورت کوئیز یا متن کوتاه یادگیری مخاطبان سنجیده می شود.

تولید محتوا روز جهانی تالاب ها (۰۲/۱۲/۱۴۰۰)

تالاب ها محیط هایی هستند که مشخصاتشان چیزی میان خشکی و آب است. تالاب ها ممکن ایت همواره دارای آب باشند یا اینکه گاه خشک و گاه آب دار شوند. تالاب های طبیعی جزو اکوسیستم های فعال و حیاتی بر روی زمین هستند.

درواقع این تالاب ها هستند که با فراهم ساختن آب و قابلیت زادآوری اولیه، به بقای گونه های جانوری و گیاهی روی زمین کمک می کنند. درون تالاب ها حیات و زندگی بی شماری وجود دارد.

بیش از ۴۰ درصد ماهی ها در تالاب های طبیعی زندگی می کنند.

با کاهش ۳۴ درصدی بارش باران نسبت به سالهای قبل از یک سو و توسعه و حکمرانی نادرست بر منابع آبی کشور در سال های اخیر از سوی دیگر، شاهد وضعیت نامناسب تالاب های ایران هستیم.

تالاب بختگان با وسعت ۸۵ هزار هکتار در شهرستان های نیریز، بختگان و خرامه، استهبان در استان فارس واقع شده است. این تالاب بین المللی زیستگاه زمستانه پرندگانی است که از روسیه و دشت های سیبری به ایران مهاجرت می کنند. تالاب بختگان در زمره با ارزش ترین تالاب های کشور است و از ارزش زیست محیطی بسیار بالایی برخوردار است.

متأسفانه تالاب بختگان نیز مانند بسیاری از تالاب ها کشور شرایط خوبی ندارد و مردم حاشیه نشین این دریاچه از سال ۱۳۸۰ شاهد ذره ذره جان دادن این تالاب بزرگ هستند. در سال های اخیر عواملی از جمله عدم تخصیص حق آبه توسط وزارت نیرو، احداث سد، حفر چاه های غیرمجاز و همچنین خشکسالی های چند سال اخیر به شدت به این دریاچه صدمه زده و آن را به کویری خشک مبدل کرده اند.

برگزاری مسابقه با موضوع ایده های زیستی (۱۴/۱۱/۱۴۰۰)

باتوجه به شرایط کرونا و خستگی جلسات مجازی، ما صلاح دیدیم به جای ورکشاپ های چند جلسه ای ایده های زیستی را در قالب یک مسابقه از مخاطبانمان بخواهیم. در این مسابقه افراد مختلف با توجه به مشکلات محیط زیستی که در آن زندگی می کنند، ایده ای می دهند تا آن را بهبود ببخشند. بهترین و خلاقانه ترین ایده انتخاب می شود و با فعالان محیط زیستی درمیان گذاشته می شود تا اگر امکانی بود شرایطی فراهم شود تا آن ایده اجرایی شود.

مطلب علمی

محیط زیست و کرونا!

مقالات زیادی در زمینه پزشکی مربوط به شیوع COVID-19 که جهان را محاصره کرده و افراد زیادی را به کام مرگ کشانده، نوشته شده است. با این حال، اثرات زیست محیطی آن به اندازه کافی مورد مطالعه قرار نگرفته است. بعضی از منابع استدلال می کنند که شیوع Covid-19 آلودگی محیط زیست را کاهش می دهد ، در حالی که برخی دیگر عقیده دارند آسیب های قابل توجه زیست محیطی در انتظار ما است.

بررسی ها نشان می دهد که بین اثرات ناشی از این اپیدمی و بهبود کیفیت هوا ، سواحل پاک و کاهش سروصدای محیط زیست ارتباط معناداری وجود دارد. از طرف دیگر ، جنبه های ثانویه منفی مانند کاهش نرخ بازیافت، افزایش ضایعات و مشکلاتی در بخش انرژی های تجدید پذیر نیز وجود دارند. علاوه بر هوا، این آلودگی ها سایر محیط های فیزیکی (آب و زمین) را به خطر می اندازد. انتظار می رود فعالیت اقتصادی جهانی در ماه های آینده در اکثر کشورها به حالت قبل بازگردد (حتی اگر به آهستگی پیش رود)، بنابراین کاهش غلظت گازهای گلخانه ای در طی یک دوره کوتاه، راهی پایدار برای بهبود شرایط محیط زیست ما نیست. در نتیجه COVID-19 اثرات غیرمستقیم مثبت و منفی بر محیط ایجاد می کند، اما اثرات منفی بیشتر خواهد بود. کاهش غلظت گاز های گلخانه ای در طی یک دوره کوتاه راهی پایدار برای پاکسازی محیط زیست ما نیست. علاوه براین، بحران همه گیری این ویروس، مشکلات زیست محیطی دیگری را به همراه می آورد که اگر کشورها از تأثیر این اپیدمی بر محیط زیست غافل شوند، ممکن است اثرات آن طولانی تر و مدیریت آنها دشوارتر گردد.

بیماری همه گیر کرونا، این نکته را یادآور شد که تمدن ضعیف و ناپایدار فعلی باید خود را با ظرفیت زیست محیطی و تاب آوری محدود کره زمین سازگار کند و از آن فراتر نرود.

افزایش روز افزون جمعیت جهانی مشکلات محیط زیستی متعددی همچون انواع آلودگی ها، تغییرات اقلیمی و تخریب زیستگاه ها را به وجود آورده است.

وی با بیان اینکه شکار حیوانات به عنوان وعده غذایی و فروش در بازارهای جهانی باعث جهش ویروس ها از حیوانات به انسان ها می شود، افزود: ویروس های کرونا خانواده بزرگی از ویروس ها محسوب می شوند و تا کنون سویه های زیادی از این ویروس شناخته شده اند که برخی از آنها به انسان منتقل می شود. آخرین نوع آن که covid-19 نامیده شده و علائمی شبیه سرما خوردگی و تنگی نفس ایجاد می کند. عمده نگرانی ها در مورد این ویروس شامل انتقال در مقیاس جهانی، ظهور مکرر، ایجاد عفونت سیستم تنفسی و مرگ و میر است و covid-19 توسط قطرات پخش شده از دستگاه تنفسی توسط شخصی که دارای ویروس است، پخش و گسترش می یابد. در حالی که covid-19 آسیب جدی به اقتصاد و جوامع وارد می کند، با کاهش قابل توجه آلودگی محیط زیست هم همراه بوده است.

شیوع ویروس ها معمولاً تأثیرات منفی زیادی بر سلامت انسان دارند اما تغییر در شیوه زندگی ما ممکن است به عنوان نمایشی تغییرات مثبت احتمالی برای محیط زیست، حیوانات و اکوسیستم باشد.

حیوانات در شرایطی که انسانها تقریباً در همه مناطق زندگی آنها نفوذ کرده اند و روز به روز قلمرو طبیعی آنها را کوچکتر می کنند، چاره ای جز پناه بردن به نواحی دور دست ندارند. قرنطینه و الزام به ماندن انسان ها در خانه موجب شد تا حیوانات از قلمروی طبیعی خود خارج شوند و به مناطق شهری بیایند؛ ورود حیوانات به مناطق شهری این نکته را به انسان خاطرنشان می کند که بسیاری از شهرهای ما، محیط زندگی این جانوران بوده که توسط انسان تخریب و اشغال شده است.

کاهش مسافرت و جابه جایی مردم به دلیل محدودیتهای دوران همه گیری، در کاهش میزان تصادف های جاده ای مؤثر بوده است. با طولانی شدن همه گیری کرونا، به دلیل محدودیت ها و فشار اقتصادی بر جوامع محلی، ممکن است شکار غیرمجاز افزایش یابد.

یکی دیگر از آثار مهم زیست محیطی بیماری کووید۱۹- کاهش قابل توجه آلودگی هوا و کاهش انتشار گازهای گلخانه ای به علت اجرای سیاست های قرنطینه سازی و تعطیلی اقتصادی است. درواقع، کیفیت هوا به علت کاهش انتشار دی اکسید کربن ، اکسیدهای نیتروژن (Nox) و ازن و ذرات آلودگی (PM) توسط کارخانه ها و خودروها بهبود یافته است؛ در همین بازه زمانی ترافیک هوایی جهان تا ۶۰ درصد کاهش یافت.

این امر امیدواری هایی را به وجودآورده است که جامعه جهانی در عمل بتواند در دراز مدت، راهکارهایی برای کاهش چشمگیر انتشار گازهای گلخانه ای بیابد تا از عوارض و تبعات قریب الوقوع و شدیدتر تغییرات اقلیمی پیشگیری کند.

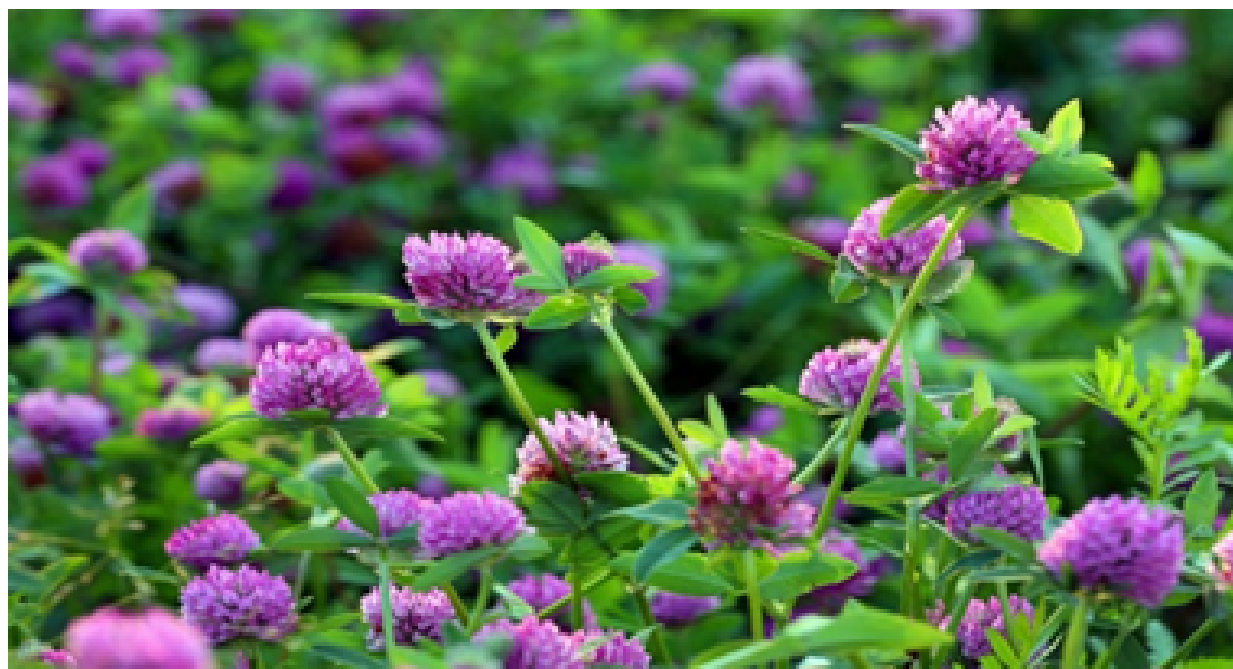
تمام تحقیقات موجود تاکنون رابطه مثبت بین آلودگی هوا PM و covid-19 نشان داده اند. شواهد نشان می دهد ذرات معلق نقش اساسی در شدت covid-19 دارند، زیرا به عنوان ناقل عمل می کنند.

افزایش تخریب و جنگل زدایی

در روزهای شیوع ویروس کرونا، تخریب منابع طبیعی در برخی از مناطق جهان، سرعتی همانند سرعت شیوع ویروس پیدا کرد، با از بین رفتن عرصه های جنگلی، به علت شرایط خاص اقلیمی این عرصه ها و محدودیت هایی مانند کاهش رطوبت و فقدان زادآوری، امکان تجدید حیات این جنگل ها وجود ندارد.

با شیوع ویروس کووید ۱۹ و افزایش حساسیت ها در شست و شوی دست ها، مصرف آب به شکل قابل ملاحظه ای در سراسر جهان افزایش یافته است. این موضوع به ویژه در مناطقی از کشور که به صورت طبیعی همواره با کمبود آب مواجه بوده اند، اهمیت بیشتری دارد، افزایش مصرف شوینده ها و مواد ضدعفونی کننده از دیگر آثار منفی بحران کرونا بر محیط زیست است.

افزایش این مواد شوینده و ضدعفونی کننده، آلودگی آب ها و تالاب ها را افزایش می دهد و اثرات منفی نامطلوبی بر موجودات زنده دارد.

ایده دانشجویی برای فضای سبز دانشگاه ها:

استفاده از گیاهان پوششی در فضای سبز دانشگاه به جای چمن گیاهان پوششی گیاهانی هستند کوتاه و سریع رشد که اکثر آنها در زمان کوتاهی سطح خاک را فرا گرفت و زمین را به خوبی میپوشانند. این گیاهان آب و مواد غذایی زیادی لازم ندارند. عده ای از آنها نسبت به شوری خاک مقاوم می باشند و برخی دیگر در خاک های شنی و ضعیف بخوبی رشد و نمو می کنند. بعلاوه زمانیکه گیاهان پوششی بخوبی رشد کنند و بصورت متراکم و انبوه دربیایند، مانع از رشد علفهای هرز می شوند. بنابراین بعد از کاشت گیاهان پوششی مشکل علفهای هرز وجود نخواهد داشت. اکثر گیاهان پوششی در طول دوران رشد، گلهای رنگارنگ و زیبایی ایجاد می کنند. بسیاری از آنها دائمی بوده و یا با بذرافشانی طبیعی همه ساله رویش می یابند. از گیاهان پوششی برای طراحی باغ و پارک و غیره می توان استفاده کرد و در انتخاب گیاهان بدین منظور باید خصوصیات از قبیل فرم و شکل، رنگ، نوع سازگاری با آب و هوای محیط و هماهنگی با دیگر گیاهان توجه بسیار نمود.

افزایش زباله، کاهش بازیافت و تفکیک زباله

افزایش ناگهانی تولید زباله که بیشتر هم زباله های بیمارستانی اند علاوه بر نگرانی درباره بیماری زا بودن زباله ها، چالشی اساسی برای محیط زیست ایجاد کرده است.

برخی از کشورها برای کاهش عفونت ویروس و محافظت از کارگران، بازیافت خود را به حالت تعلیق درآورده اند. محدودیت تفکیک و بازیافت زباله های شهری در بسیاری از کشورهای جهان، از موارد تأثیرگذار بر محیط زیست پس از شیوع کووید ۱۹ است.

افزایش مصرف پلاستیک و لوازم یک بار مصرف

استفاده از محصولات حفاظتی مانند ماسک، دستکش و دیگر ابزارهای پزشکی پلاستیکی و رها کردن آنها در محیط زیست موجب ورود این مواد به آبها و همچنین بسته شدن مسیر آبراهه ها می شوند.

اگر فراگیری و ماندگاری این ویروس طولانی تر شود، به قطع اثرات عمیقی بر زندگی انسان و محیط زیست خواهد گذاشت. محیط زیست در کنار جامعه و اقتصاد، سه ضلع مهم برای دستیابی به توسعه پایدار است.

به طور کلی، به نظر می رسد که اثرات مثبت ویروس کرونا بر محیط زیست موقت و کوتاه مدت و در مقایسه با پیامدهای طولانی مدت آن اندک است. بنابراین باید به غلبه بر کرونا، ساختن دوباره جامعه و اقتصاد سالم تمرکز کرد و با شناخت کامل از فرصت ها و تهدیدهای این ویروس، رفتارهای محیط زیستی را آگاهانه آموزش داد.

اما فلسفه چهارشنبه سوری به کجا برمیگرده؟؟

یکی از فلسفه‌های برگزاری این جشن و آتش‌افروزی، گریز از سرما و طلب گرما بوده است؛ ضمن اینکه آریایی‌ها آتش را پاک‌کننده و وسیله‌ای برای تپه‌یر و پاک‌سازی خود می‌دانستند. همچنین ایرانیان معتقد بودند که پنج روز آخر سال تا پنج روز بعد از سال نو، فروهر افراد در گذشته به زمین می‌آیند تا نزد خانواده‌هایشان بروند و آن‌ها را از وضع و حال خود مطلع کنند. گفته می‌شود که اساساً به همین دلیل مراسم چهارشنبه سوری شکل گرفته است. مردم در اولین شب از پنج شب آخر سال، آتشی در پشت‌بام‌ها روشن می‌کردند تا علاوه بر انجام یک کار مقدس، فروهرها را به سمت منزل خود هدایت کنند. ماجرا به همین جا ختم نمی‌شد و مردم با خانه‌تکانی و پوشیدن لباس نو، خود را برای سال نو و دور شدن از دشمنی‌ها و کدورت‌ها آماده می‌کردند و با این کار موجبات خشنودی فروهرها را فراهم می‌کردند.

امروز می‌خوایم در مورد چهارشنبه سوری و یا جشن چهارشنبه پایان سال براتون صحبت کنیم. چهارشنبه سوری، جشنی پر از شور و لذت و شادمانی است که در شب آخرین چهارشنبه سال برگزار می‌شود و مقدمه‌ای برای استقبال از سال نو به حساب می‌آید. اما شاید برای شما هم پیش اومده که فکر کنید

اصلاً چهارشنبه سوری یعنی چی؟ یا اصلاً چرا این روز جشن می‌گیریم؟ یا اصلاً خود واژه چهارشنبه سوری به چه معناست؟

اگه نمی‌دونید الان متوجه می‌شید....

خب اگر خواسته باشم بگیم معنای لغوی چهارشنبه سوری چیه؟؟...

عبارت «چهارشنبه‌سوری» از دو کلمه تشکیل شده که یکی به معنی روزی از روزهای هفته و دومی شکلی دیگری از کلمه سرخ است.

تاریخچه چهارشنبه سوری به چی برمیگرده؟؟

اگر چهارشنبه‌سوری را جشنی کهن و متعلق به دوران پیش از اسلام بدانیم، با دو مشکل مواجه خواهیم بود: اول اینکه ایرانیان قبل از اسلام، هفته نداشتند و هریک از روزهای ماه را به نامی می‌خواندند، دیگر اینکه بی‌احترامی به آتش و پریدن از روی آن با سنت زرتشتیان سازگار نیست. در تاریخ بخارا آمده است: چون امیر سدید منصور بن نوح به ملک نشست، هنوز سال تمام نشده بود که در شب سوری چنان که عادت قدیم است آتشی عظیم افروختند. این آتش را در شب سوری که هم‌زمان با روزهای «بهیژک» یا «پنجه دزدیده» بود برای گریزانیدن سرما و فراخوانی گرما، آن هم بیشتر بر روی بامها می‌افروختند که هم شگون داشته و هم به باور نیاکانمان، تنوره آتش و دود بر بامها، فروهر درگذشتگان را به خانه‌های خود رهنمون می‌کرده است.

به دیگر سخن این آتش‌افروزی بر بام خانه‌ها، آخرین گام از آیین‌های گاهنبار پنجه یا ده روز پایان سال است. این ده روز را ده روز فروردیان یا فروردیگان می‌گویند که دربرگیرنده پنجه کوچک (پنج روز نخست-اشتاد روز تا انارن- از ماه اسفند در گاهشماری زرتشتی، برابر با بیست و پنجم اسفند ماه بنا به گاهشمار رسمی کشور) و پنجه بزرگ (پنجه دزدیده، پنج روز پایان سال) می‌باشد. چند روز پیش از نوروز مردمانی به نام آتش‌افروزان که پیام‌آور این جشن اهورایی بودند به شهرها و روستاها می‌رفتند تا مردم را برای آیین آماده کنند. آتش‌افروزان، زنان و مردانی هنرمند بودند که با برگزاری نمایشهای خیابانی، دست‌افشانی‌ها، سرودها و آوازهای شورانگیز به سرگرم کردن و خشنود ساختن مردمان می‌پرداختند.

آنها از هفت روز پیش از نوروز تا دو هفته پس از نوروز با پدید آمدن تاریکی شامگاه، در تمامی جایهای شهر و ده آتش می‌افروختند و آن را تا برآمدن خورشید روشن نگاه می‌داشتند. این آتش، نماد و نشانه نیروی مهر و نور و دوستی بود. هدف آتش‌افروزان برگرداندن نیروی فزاینده و نیک به مردمان برای چیره شدن بر غم و افسردگی بود. همین هدف مهمترین دلیل برپایی جشن سده در میانه زمستان هم هست

چهارشنبه سوری در شاهنامه

در شاهنامه نیز می‌توان ردپای چهارشنبه سوری را پیدا کرد؛ به‌عنوان مثال در داستان رزم بهرام چوبینه با پرموده پسر ساوه‌شاه، یک ستاره‌بین به بهرام پند می‌دهد:

ستاره‌شمر گفت بهرام را
که در «چارشنبه» مزن کام را
اگر زین بیچی گزند آیدت
همه کار ناسودمند آیدت
یکی باغ بد در میان سپاه
از این روی و زان روی بد رزمگاه
بشد «چارشنبه» هم از بامداد
بدان باغ کامروز باشیم شاد
ببردند پرمایه گسترده‌نی
می و رود و رامشگر و خوردنی
....
ز جیحون همی آتش افروختند
زمین و هوا ار همی سوختند

علاوه بر این، گروهی از پژوهشگران گذر سیاوش از آتش برای نشان‌دادن پاکی خود را نقطه شروع چهارشنبه سوری می‌دانند.

سیاوش اسیر عشق و وسوسه سودابه، نامادری‌اش، می‌شود؛ تا اینکه خبر این ماجرا به پدرش کیکاووس می‌رسد، از سیاوش می‌خواهد که از هفت تونل بگذرد و بی‌گناهی خود را ثابت کند. به این ترتیب، سیاوش در آخرین سه‌شنبه سال با سربلندی از آتش بیرون آمد و کیکاووس از چهارشنبه تا جمعه را جشن ملی اعلام کرد و مردم سراسر کشور به سور و شادمانی پرداختند. از آن زمان به بعد، ایرانی‌ها سه‌شنبه شب هر سال به یاد سیاوش و پاکی او، از روی آتش می‌پرند و این روز را جشن می‌گیرند

آیین اصلی

طبق رسم، در شب چهارشنبه کوچک‌ترها به دیدار بزرگ‌ترها می‌روند تا این شب را در کنار هم خوش بگذرانند. از یک یا دو روز قبل، مردم به جمع‌آوری هیزم یا بوته مشغول می‌شوند؛ هرچند که در برخی شهرها مثل گیلان از ساقه برنج و در شهر خور از برگ خرما استفاده می‌کنند. در بعدازظهر سه‌شنبه، این هیزم‌ها در محیط‌های باز همچون حیاط خانه، خیابان یا میدان روستا به فاصله چند متری از یکدیگر روی هم چیده می‌شوند. با تاریکی هوا، مردم این هیزم‌ها را به آتش می‌کشند و همه افرادی که دور آتش جمع شده‌اند، از زن و مرد و پیر و جوان، با خواندن «سرخی تو از من، زردی من از تو»، از روی آن می‌پرند تا زردی و ضعف بیماری و غم را به آتش بدهند و از خود دور کنند و سلامتی و شادی و سرخی را از آتش بگیرند. علاوه بر این، «غم برو، شادی بیا، محنت برو، روزی بیا»، «ای شب چهارشنبه، ای کلید چهار دنده، بده مراد بنده!» نیز هنگام پرش از روی آتش بین تهرانی خوانده می‌شود.

آتش‌بازی فقط گوشه‌ای از این جشن به شمار می‌رود؛ دورهمی و در کنار یکدیگر بودن، پایان‌بخش این مراسم باستانی است. در برخی نقاط ایران این آتش‌ها را به حکم همان سنت دیرینه روی پشت بام روشن می‌کنند و پس از پریدن همه اهالی خانه از روی آن، اجازه می‌دهند که آتش خودش خاموش شود یا با کوزه آب آن را خاموش می‌کنند. در ادامه یکی از اعضای خانواده خاکستر را با خاک‌انداز جمع می‌کند و از خانه بیرون می‌برد. جالب اینکه هنگام برگشت به خانه، در می‌زند و این مکالمه جالب بین او و اهالی خانه ردوبدل می‌شود: «کیست؟» «منم»، «از کجا می‌آیی؟» «از عروسی»، «چه آورده‌ای؟» «سلامتی».

آیین فرعی

کوزه شکنی

در این روز مردم کوزه های کهنه و قدیمی خودشان را که اعتقاد داشتند که در طول سال بلاها و قضاها بد در آن جمع شده را از بالای بام خونه هاشون به پایین پرتاب می کردند تا با این کار از شر بلا رها بشن و کوزه های جدیدی خریداری کنند.

آجیل مشکل گشا

در این روز مردم به یکدیگر آجیل مشکل گشا تعارف می کردند و اعتقاد داشتند که این کار باعث میشه که با همدیگه مهربان تر باشن و به هم خیانت نکنن.

قاشق زنی

در این شب دختران و پسران با سر کردن چادر چهره های خودشان را می پوشاندن و به در منزل همسایه می رفتن و همسایه با شنیدن صدای قاشق که به کاسه می خورد بیرون می اومدن و تو کاسه هاشون آجیل و شیرینی می ریختن.

فالگوش

در این شب دختران جوان نیت می کردند و پشت در اتاق بزرگان فالگوش می ایستادن و از صحبت های آن ها نیت خودشان را تعبیر می کردن. البته هر شهری از ایران نیز آداب و رسوم خودش رو داشته مثلاً شیرازی ها دور هم جمع می شدن و فال حافظ می گرفتن و یا دختران دم بخت به زیارت حضرت شاه چراغ می رفتن و یا زنان آشی درست می کردن به نام ابو دردا که وسایل اولیه آش را حتما باید از راه گدایی تامین می کردن. در تهران نیز بوته ها و گیاهان خشک را از اطراف جمع می کردن و همراه با وسایل به بیرون انداخته بودن آتش بزرگی می افروختند.

در سال‌های اخیر، به‌جای اجرای چنین سنت‌های زیبایی، بعضی از مردم به ترقه بازی روی آورده‌اند و شهر را به صحنه‌ی جنگ بدل می‌کنند. متأسفانه، هر سال به‌جای این که با جشن گرفتن چهارشنبه‌سوری همگی با هم به استقبال بهار برویم اتفاقات ناگواری برای خود و خانواده رقم می‌زنیم. امیدوارم سال جدید را پر امید شروع کنیم در حالی که پشت سرمان غم‌ها و بیماری‌هایمان را به آتش سپرده باشیم، نه خودمان را!

گزارش فعالیت های کانون قرآن و عترت

دبیر کانون: راحله قربانی

استاد مشاور: دکتر زینب حسینی

اعضای کانون: حنا صغری - فاطمه بنی اسد - طوبی رضازاده

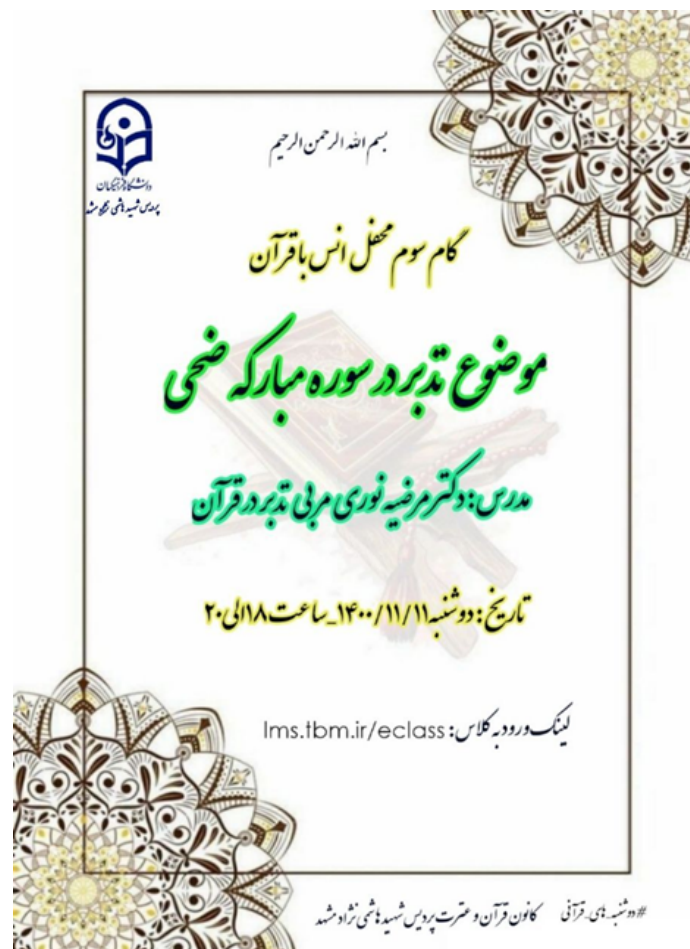
زهرا زحمتکش - امینه سادات اردوان

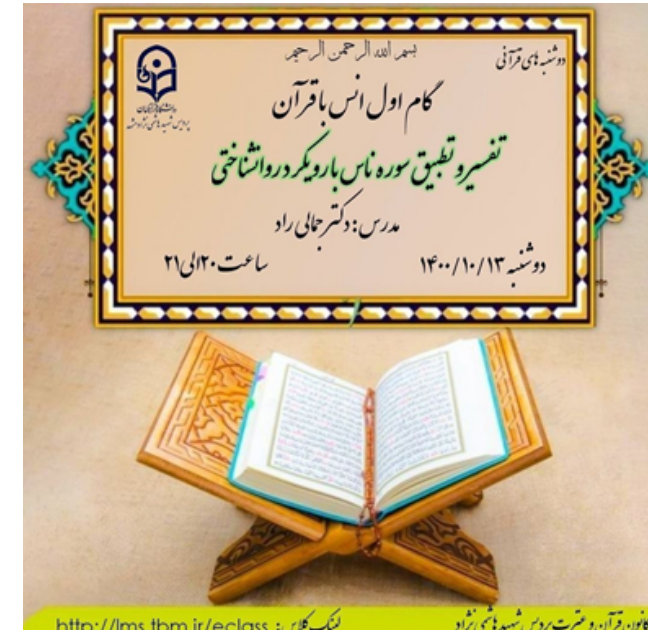
*تهیه و انتشار پوستر وصیت نامه شهدا در رابطه با قرآن

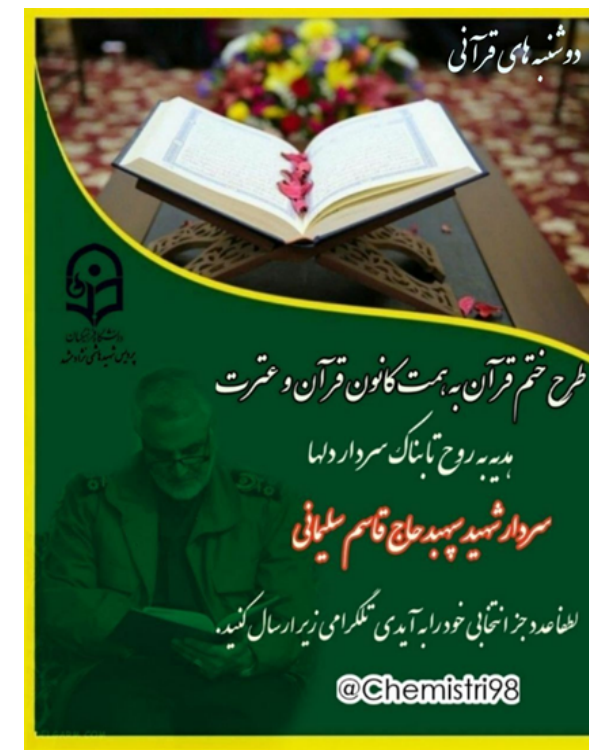
*برگزاری دومین گام انس با قرآن با موضوع تدبر در سوره کوثر به مناسبت ولادت حضرت فاطمه (س) با تدریس دکتر مرضیه نوری مربی تدبر در قرآن در تاریخ ۴ بهمن ۱۴۰۰

*برگزاری سومین گام انس با قرآن با موضوع سوره ی ضحی با تدریس دکتر مرضیه نوری در تاریخ ۱۱ بهمن ۱۴۰۰

*برگزاری اولین گام انس با قرآن با موضوع تفسیر سوره ی ناس با رویکرد روانشناختی با تدریس دکتر فهیمه جمالی راد، استادیار دانشگاه فرهنگیان در تاریخ ۱۳ دی ۱۴۰۰

*اجرای طرح ختم قرآن به مناسبت شهادت سردار سلیمانی و هدیه به روح پاک ایشان

در کانون قرآن و عترت با هدف انس بیشتر دانشجومعلم با قرآن و داشتن سبک زندگی اسلامی و قرآنی است؛ در این راستا ما با تولید محتوا و برگزاری کارگاه های قرآنی با ارائه گواهی برای شرکت کنندگان قدم برداشتیم. همچنین فعالیت های ما در دوشنبه ی هر هفته با عنوان دوشنبه های قرآنی به شرح زیر است:

* انتشار اولین ماهنامه ی رضوان در دی ماه با موضوعات (قرآن در بیانات رهبری، ترجمه و تفسیر یک آیه، بررسی ویژگی های معلم خوب از منظر قرآن، احکام حقوق بانوان) در کانال پرهام

تحلیل آثار کرونا و تغییرات سبک زندگی از دیدگاه اسلام

در آزمایشها و غربالگری وزارت بهداشت بیماران کرونایی یا کسانی که بیماری زمینه‌ای برای ابتلا به کرونا دارند، شناسایی و مشخص می‌شوند و چون هدف از این کار جلوگیری از شیوع بیماری در بین افراد سالم است، بیماران کرونایی پس از شناسایی جداگانه درمان گشته و پس از بهبودی به جمع افراد سالم می‌پیوندند و امکان دارد برخی از آنان بدون بهبودی به شمار جان‌باختگان ملحق گردند.

در امتحانات و غربالگریهای خدا از انسانها هم هدف خدا جداسازی اشخاص سالم از نظر عقل و روح (همان مؤمنان صادق) بوده و افراد مریض از نظر عقل و روح (همان کافران و گناهکاران) از صف گروه اول جدا می‌شوند.

جداسازی صاحبان قلب سلیم (مؤمنان) از اشخاص مریض القلب (کافران و گناهکاران) به وسیله امتحانات گوناگون پروردگار جهان هم بدان جهت است که صاحبان قلب سلیم پس از موفقیت در امتحانات خدا از ثوابها و امتیازات و پاداش‌های بیشتری در آخرت بهره‌مند گردند و افراد کافر و گنهکار (مریض القلب) اگر در امتحانات خدا تحول روحی پیدا کرده و در دنیا از گناه و کفر خود بازگردند در این صورت به مؤمنان ملحق می‌شوند مثل بیماران کرونایی که اگر درمان شوند به صف افراد تندرست بر می‌گردند.

اما اگر اشخاص کافر و گناهکار در امتحانات الهی یکی پس از دیگری مردود شدند و بر گناه و کفر خود تا دم مرگ اصرار ورزیدند آینده آنان پس از مرگ، دوزخ و عذاب ابدی خداوند است.

در آیات دیگری ملاحظه می‌کنیم: «خَتَمَ اللَّهُ عَلَىٰ قُلُوبِهِمْ... * فِي قُلُوبِهِمْ مَرَضٌ فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ...» خداوند بر دلهای کافر مهر زده ... و در دلهای منافقان مرض است و خدا بر بیماری قلب آنان بیافزاید. عذاب دردناک در انتظار اینان است. از آیات یاد شده استفاده می‌شود که کافران کور دل و منافقان مریض القلب در قیامت دچار عذاب دردناک خدا می‌شوند.

اگر برای مبتلانشدن به بیماری و حفظ سلامت بدن بهترین راه پیشگیری و عمل به دستورات بهداشتی و پزشکی است، جهت حفظ سلامت قلب و روح بهترین راه تقوا و حفظ سلامت قلب از ابتلا به ویروس گناه عمل به دستورات طیب روح است.

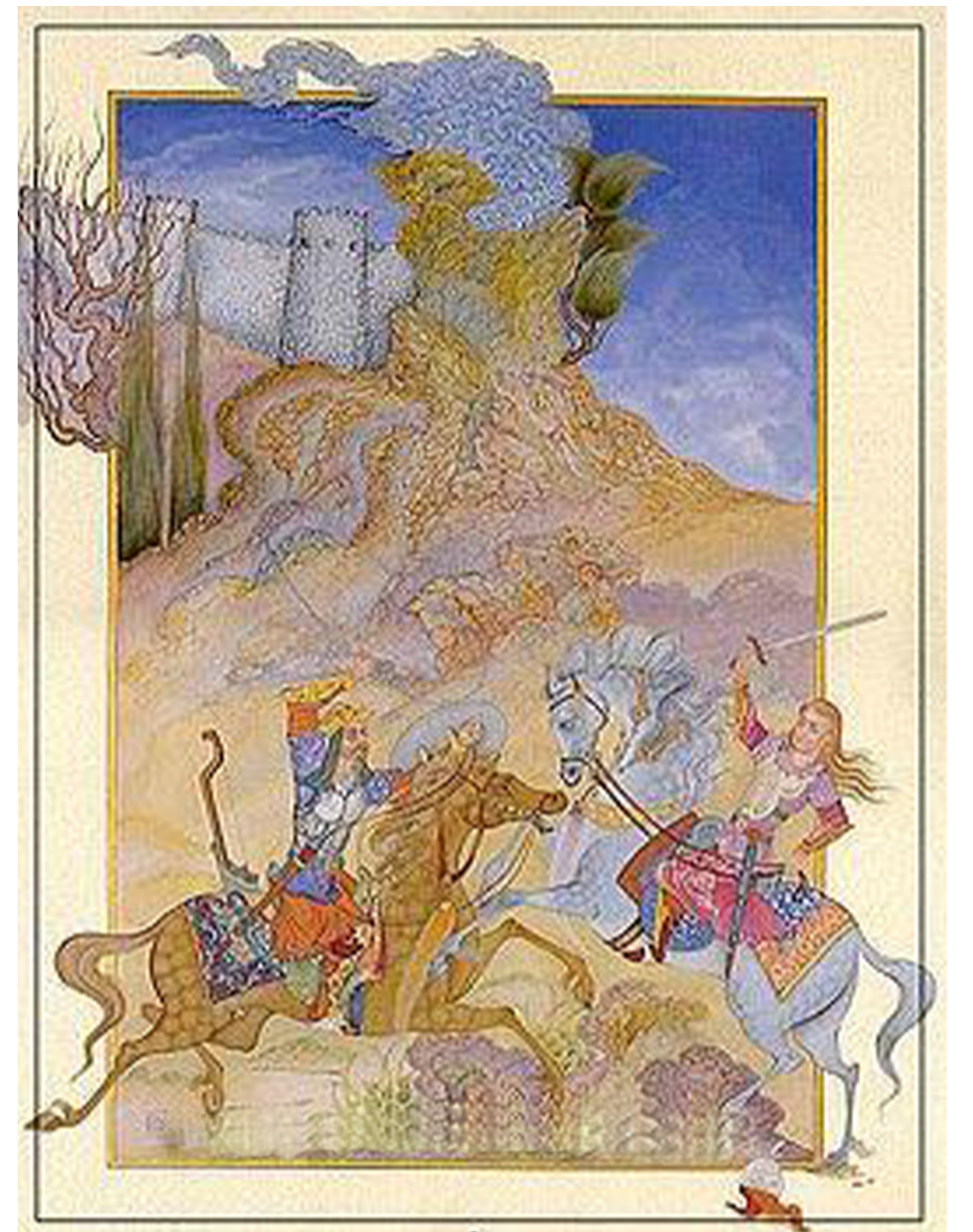
پیامبر اسلام (ص) (طیب سیار روح) در آخرین جمعه ماه شعبان در خطبه معروف شعبانیه بهترین عمل را در ماه مبارک رمضان، تقوا و ترس از گناه (الْوَرَعُ عَنْ مَحَارِمِ اللَّهِ) شمردند.

داستان سهراب و گردآفرید

شاهنامه فردوسی یکی از بزرگ‌ترین و برجسته‌ترین حماسه‌های جهان است که سرایش آن سی سال به طول انجامید.

شاهنامه اثر حکیم ابوالقاسم فردوسی توسی (زاده ۳۱۹ ۳۹۷- شمسی) حماسه‌ای منظوم و شامل حدود ۶۰,۰۰۰ بیت است که در روز ۲۵ اسفند سال ۳۸۸ شمسی (۴۰۰ قمری و ۱۰۱۰ میلادی) به اتمام رسید.

داستان‌های شاهنامه نسل به نسل، در محافل مختلف و اعصار گوناگون، در گوشت و خون ما ایرانی‌ها و تمامی فارسی‌زبانان ریشه دوانده است. بسیاری از معروف‌ترین داستان‌های شاهنامه نه تنها برای بزرگسالان جذاب هستند که برای کودکان ایرانی هم منبع سرگرمی و الهام به شمار می‌روند. در بین داستان و روایت‌های مختلف این اثر مهم فارسی، برخی از این داستان‌ها برای عموم مردم جذابیت بیشتری داشته‌اند. یکی از جذاب‌ترین داستان‌های شاهنامه داستان سهراب و گردآفرید است.

چو آگاه شد دختر گژدهم
که سالار آن انجمن گشت کم
زنی بود برسان گردی سوار
همیشه به جنگ اندرون نامدار
کجا نام او بود گردآفرید
زمانه ز مادر چنین ناورید
چنان ننگش آمد ز کار هجیر
که شد لاله رنگش به کردار قیر
پیوشید درع سواران جنگ
نبود اندر آن کار جای درنگ
نهان کرد گیسو به زیر زره
بزد بر سر ترگ رومی گره
فرود آمد از دژ به کردار شیر
کمر بر میان بادپایی به زیر
به پیش سپاه اندر آمد چو گرد
چو رعد خروشان یکی ویله کرد
که گردان کدامند و جنگ‌آوران
دلیران و کارآزموده سران
چو سهراب شیروازن او را بدید
بخندید و لب را به دندان گزید
چنین گفت کامد دگر باره گور
به دام خداوند شمشیر و زور
پیوشید خفتان و بر سر نهاد
یکی ترگ چینی به کردار باد
بیامد دمان پیش گرد آفرید
چو دخت کمندافکن او را بدید
کمان را به زه کرد و بگشاد بر
نبد مرغ را پیش تیرش گذر
به سهراب بر تیر باران گرفت
چپ و راست جنگ سواران گرفت
نگه کرد سهراب و آمدش ننگ
برآشف و تیز اندر آمد به جنگ
سپر بر سرآورد و بنهاد روی
ز پیگار خون اندر آمد به جوی
چو سهراب را دید گردآفرید
که برسان آتش همی بردمید
کمان به زه را به بازو فگند
سمندش برآمد به ابر بلند
سر نیزه را سوی سهراب کرد
عنان و سنان را پر از تاب کرد
برآشف سهراب و شد چون پلنگ
چو بدخواه او چاره گر بد به جنگ
عنان برگرایید و برگاشت اسپ
بیامد به کردار آذرگشسپ
زدوده سنان آنگهی در ربود
درآمد بدو هم به کردار دود

بزد بر کمر بند گردآفرید
ز ره بر برش یک به یک بردرید
ز زین برگرفتش به کردار گوی
چو چوگان به زخم اندر آید بدوی
چو بر زین بیچید گرد آفرید
یکی تیغ تیز از میان برکشید
بزد نیزه‌ی او به دو نیم کرد
نشست از بر اسپ و برخاست گرد
به آورد با او بسنده نبود
بیچید ازو روی و برگاشت زود
سپهد عنان اژدها را سپرد
به خشم از جهان روشنایی ببرد
چو آمد خروشان به تنگ اندرش
بجنبید و برداشت خود از سرش
رها شد ز بند زره موی اوی
درفشان چو خورشید شد روی اوی
بدانست سهراب کاو دخترست
سر و موی او زرد افسرست
شگفت آمدش گفت از ایران سپاه
چنین دختر آید به آوردگاه
سواران جنگی به روز نبرد
همانا به ابر اندر آرند گرد
ز فتراک بگشاد پیچان کمند
بینداخت و آمد میانش ببند
بدو گفت کز من رهایی مجوی
چرا جنگ جویی تو ای ماه روی
نیامد بدامم بسان تو گور
ز چنگم رهایی نیایی مشور
بدانست کاویخت گردآفرید
مر آن را جز از چاره درمان ندید
بدو روی بنمود و گفت ای دلیر
میان دلیران به کردار شیر
دو لشکر نظاره برین جنگ ما
برین گرز و شمشیر و آهنگ ما
کنون من گشایم چنین روی و موی
سپاه تو گردد پر از گفت‌وگوی
که با دختری او به دشت نبرد
بدین سان به ابر اندر آورد گرد
نهانی بسازیم بهتر بود
خرد داشتن کار مهتر بود
ز بهر من آهو ز هر سو مخواه
میان دو صف برکشیده سپاه
کنون لشکر و دژ به فرمان تست
نباید برین آشتی جنگ جست
دژ و گنج و دژبان سراسر تراست
چو آیی بدان ساز کت دل هواست
چو رخساره بنمود سهراب را

ز خوشاب بگشاد عتاب را
یکی بوستان بد در اندر بهشت
به بالای او سرو دهقان نکشت
دو چشمش گوزن و دو ابرو کمان
تو گفתי همی بشکفد هر زمان
بدو گفت کاکنون ازین برمگرد
که دیدی مرا روزگار نبرد
برین باره‌ی دژ دل اندر میند
که این نیست برتر ز ابر بلند
بیای آورد زخم کوپال من
نراندکسی نیزه بر یال من
عنان را بیچید گرد آفرید
سمند سرافراز بر دژ کشید
همی رفت و سهراب با او به هم
بیامد به درگاه دژ گژدهم
درباره بگشاد گرد آفرید
تن خسته و بسته بر دژ کشید
در دژ بستند و غمگین شدند
پر از غم دل و دیده خونین شدند
ز آزار گردآفرید و هجیر
پر از درد بودند برنا و پیر
بگفتند کای نیکدل شیرزن
پر از غم بد از تو دل انجمن
که هم رزم جستی هم افسون و رنگ
نیامد ز کار تو بر دوده ننگ
بخندید بسیار گرد آفرید
به باره برآمد سپه بنگرید
چو سهراب را دید بر پشت زین
چنین گفت کای شاه ترکان چین
چرا رنجه گشتی کنون بازگرد
هم از آمدن هم ز دشت نبرد
بخندید و او را به افسوس گفت
که ترکان ز ایران نیابند جفت
چنین بود و روزی نبودت ز من
بدین درد غمگین مکن خویشان
همانا که تو خود ز ترکان نه‌ای
که جز به آفرین بزرگان نه‌ای
بدان زور و بازوی و آن کتف و یال
نداری کس از پهلوانان همال
ولیکن چو آگاهی آید به شاه
که آورد گردی ز توران سپاه
شهنشاه و رستم بجنبند ز جای
شما با تهمتن ندارید پای
نماند یکی زنده از لشکرت
ندانم چه آید ز بد بر سرت
دریغ آیدم کاین چنین یال و سفت
همی از پلنگان نباید نهفت

تحلیل داستان

گژدهم پهلوان پیر ایرانی در دژ سپید دختری داشت جوان ، بسیار کار آزموده و با تجربه و جنگجو و رزم دیده که نام او گرد آفرید بود.

چون خبر گرفتار شدن هجیر نگهبان به گرد آفرید رسید بی درنگ موهایش را در زیر زره و کلاه خودش پنهان کرد و جامه رزم پوشید ، سلاح بر خود بست و بر اسبی نشست و راهی میدان نبرد شد. گرد آفرید وقتی وارد میدان کار زار شد نعره ای کشید و همآورد خواست . سهراب چون صدای او را شنید لباس رزم پوشید و سوار بر اسبش شد و به میدان آمد . گرد آفرید چون او را دید کمان را به زه کرد و بارانی از تیر بر سر سهراب فرود آورد. سهراب نیز سپر را بر سرش گرفت تا به نزدیک گرد آفرید زد که زره بر تنش پاره گردید. گرد آفرید هم با تیغش نیزه او را به دو نیمه کرد.

گرد آفرید چون فهمید که نمی تواند با سهراب مقابله کند و شکست می خورد پشت به میدان جنگ کرد و بسوی دژ گریخت . سهراب که دید همآوردش از میدان می گریزد و بسیار آسان از چنگ او گریخته است بدنبال او تاخت . چون به نزدیک او رسید ، گرد آفرید فکری کرد که کلاه را از سرش بردارد تا شاید سهراب بفهمد او دختر است ، دست از سرش بردارد. پس گرد آفرید کلاه خود را از سرش برداشت و موهایش پریشان شد . سهراب وقتی که موهای او را دید بسیار متعجب شد . او تا کنون زنی جنگجو و کار آزموده چنین ندیده بود . پس سهراب کمندی بر کمر او انداخت و او را در بند گرفت . گرد آفرید در حالیکه سعی و تلاش می کرد که خود را از بند آزاد کند ، سهراب به او گفت :

ای دختر ، بیهوده تلاش نکن . کسی تاکنون نتوانسته از دست من رهایی پیدا کند.

گرد آفرید گفت : ای دلاور بی همتا ، اکنون دو سپاه ما را نگاه می کنند و با خود می گویند که ، سهراب با دختری همآورد شده است . پس بهتر است که با یکدیگر سازش کنیم و به دژ سپید برویم . من قول می دهم که کاری کنم تمام سپاه ایران زیر فرمان تو بروند و دژ سپید را نیز در اختیار تو قرار می دهم . آنگاه گرد آفرید تبسمی زیرکانه به سهراب زد . سهراب دل به او باخت و از او خواست که پیمان شکنی نکند.

پس گرد آفرید و سهراب تا در دژ سپید با یکدیگر تاختند . گژدهم وقتی دخترش را دید در دژ را گشود و گرد آفرید داخل شد. آنگاه در دوباره بسته شد و سهراب به پشت در باقی ماند . در همین حال گرد آفرید به پشت بام دژ رفت و به سهراب گفت :

ناراحت نشو ای دلاور ، اکنون به سوی سرزمینت باز گرد ، زیرا ترکان نمی توانند از ایرانیان همسری انتخاب کنند .

سهراب که بسیار خشمگین شده بود چون حرفهای گرد آفرید را شنید بسیار خجالت زده شد که خود را بازیچه دست دختری قرار داده ، پس هر چه در زیر دژ سپید بود به یغما برد و بسوی سپاه خود بازگشت.

دانشگاه فرهنگیان مشهد - پردیس شهید هاشمی نژاد تقدیم میکند

۱۴۰۰ - ۱۴۰۱

